

Eth catalan, un cas unic en Euròpa

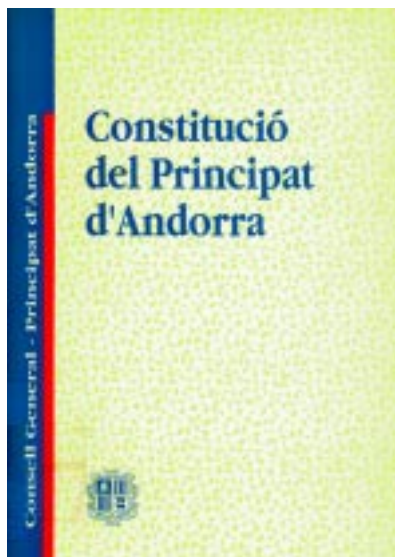
Caperader der estudi Euromosaic, que tracte sus es diüersi grops lingüistics minorizadi des estats membres dera UE

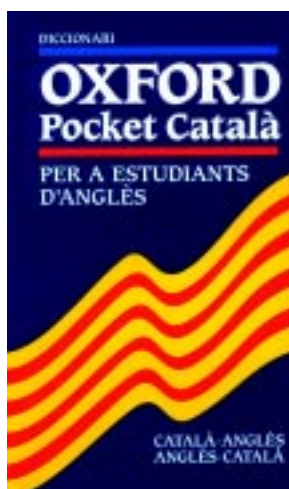
Eth catalan a quauqu'ues des caracteristiques des nomentades lengües minoritàries, com era lèu lèu inexistència de persones monolingües e, per tant, poblacion bilingüizada, era apertenéncia des territòris deth sòn encastre lingüistic en estats mès grani a on era lengua dera majoria ei ua auta, o era manca de preséncia en quauqui sectors dera vida social.

Totun açò, eth catalan non pòt èster pas considerat ua lengua minoritària, pr'amor que se diferéncia d'aguestes lengües per diüersi motius que la placen entre es lengües europèes de demografia mieja:

- *Peth sòn estatut juridic.* Ei oficiau en un estat sobeiran (Andòrra) e, amassa damb eth castelhan, en tres comunitats autonòmes espanhòles, çò qu'entraïne ua preséncia significatiua ena Administracion publica e eth sòn ensenhament obligatòri en sistèma educatiu.
- *Pera sua demografia.* Eth catalan ei era setau lengua dera Union Europèa. Eth nombre de persones que la parlen ei superior ath des que parlen finés o danés, e comparable ath des que parlen suedés, grèc o portugués en Euròpa. D'un aute costat, segontes er estudi *Euromosaic*, encomanat pera Union Europèa, en 1991 (damb donades d'aqueth an) es parlants de lengua catalana son mès dera tresau part des persones que parlen lengües considerades minoritàries (33,5%). Les seguissen, a distància, es parlants de galhèc (13%) e occitan (11%).
- *Pera sua situacion sòciolingüistica.* Non a estat abandonat pes sòns parlants e se transmet de generacion en generacion damb normalitat. Lo comprenen eth 95% des ciutadans d'Andòrra, Catalonha

Era Constitucion deth Principat d'Andòrra declare eth catalan lengua oficiau. Tanben lo declaren, amassa damb eth castelhan, es estatuts d'autonomia de Catalonha, es Isles Balears e era Comunautat valenciana

e es Isles Balears e mès deth 80% des deth País Valencià. Ath delà, es qui fixen era sua residència en aguesti territòris tendissen a aprèner-lo e a hèr-lo a servir enes relacions publiques e inclús familiars. Qu'ei plan luenh de chifres de coneishement inferiores ara quatau part dera poblacion que se dan, per exemple, en Occitània o ena Bretanha.

- *Pera sua tradicion e vitalitat literària.* Compde damb tèxtes escrits, ininterropudament, des deth sègle XII e aué compde damb mès de 1.200 autors literaris vius (Institucion des Letres catalanes, www.cultura.gencat.es/ilc)
- *Peth sòn equipament lingüistic.* Ei un idiòma pleament codificat, normativizat e estandardizat damb un totau consens academic e ciutadan, a ua autoritat lingüistica reconeishuda (Er Institut d'Estudis Catalans, www.iec.es) e es sòns recorsi lingüistics e estudis sus gramatica, lexicografia, etimologia, dialectologia, terminologia, istòria dera lengua o onomastica, son comparables as des grans lengües latines. Compde damb un diccionari normatiu (eth der Institut d'Estudis Catalans) e damb un gran nombre de diccionaris de definicions, atau coma diccionaris d'equivaléncias damb es lengües mès difonudes deth mon, com son er anglés, eth castelhan, eth francés, er aleman, eth rus o eth chinés. Ath delà d'açò, eth catalan a ua notabla capacitat d'elaboracion e difusion de neologismes de tota sòrta e un sistèma organizat entara sua normalizacion per miei deth TERMCAT (www.termcat.es).